

1. A kép (örökség, kiskorúság/nagykorúság)

Pál a Krisztusban nyert új életet, a megváltás jelentőségét hangsúlyozza ebben a szakaszban, ezzel is megpróbálva más keretbe, más perspektívába helyezni a galaták által megélt helyzetet. Az, hogy mennyire képtelenség a törvény által megigazulni, csak egy nagyobb vonzás, nagyobb szeretet írhatja át. A Krisztus eljövetele előtti és utáni állapot összehasonlításához egy általánosan ismert jogi képet használ, az örökség, örökösödés helyzetét.

A képben az örökös alaphelyzete, hogy már az örökség az övé, de ez az idő múlásával, a nagykorú életkorba lépéssel realizálódik a számára. Addig más dönthet felőle, de mikor eléri azt a kort, övé lesz a teljes örökség és a rendelkezés joga az öröksége felett.

A kép szerint a hitben is van egy út, amit bejárhat az ember: a kiskorúságnak és a nagykorúságnak az időszaka. Fontos, hogy ez nem vertikális haladást, lépcsőket feltételez, hanem horizontális utat. Nem köthető életkorhoz, érdemekhez – egyszerűen egy fejlődési, érési folyamat része. Ezt egyébként valláslélektani kutatások is messzemenőig alátámasztják: természetes módon fejlődik, alakul, változik az ember hite, istenkapcsolata. Jobb esetben ez az út valódi fejlődés, tehát nem körbe-körbe járás. Sok keresztyén nem fejlődik igazán, mert olyan, mintha egy háztömb körül sétálna körbe és körbe. Elfárad, bejár egy utat, de nem jut tovább, ugyanott tart. Drasztikus képpel élve a börtönudvaron is el lehet fáradni a járkálásba, mégsem jutunk sehová. A valódi növekedés és bejárt út valójában a megharcolt kríziseket jelenti, az útelágazásoknál hozott döntések mentén bejárt utat, az Isten vezetése alapján megértett, de egyénileg meghozott saját választásokat.

2. Fordulópont: Amikor betelt az idő...

A kiskorúság Krisztus előtti állapotát az elemek uralják, azaz a körülmények, a bálványok, a korszellem. Érdekes vonatkozás, hogy az „elemek uralma” a bolygókat, égitesteket is jelentheti az egyik írásmagyarázó szerint. Az ókori ember ezeknek különösen nagy jelentőséget tulajdonított: ezek mozgása, változásai befolyásolják az emberi létet. Mindenki valamilyen törvényszerűség hatalma alatt él, ez az „elemek uralma”. Olyan keret ez, ami rideg, kérlelhetetlen, mint például az idő múlása.

Mindaz, ami alól nem tudunk kibújni. A generációs narratívák, a rutinok, szokások, a vágyak és félelmek, a családi forgatókönyvek (ún. szkriptek). Mindaz, aminek „engedelmeskedve” élünk Krisztus uralma helyett. Krisztus megjelenése teljesen más helyzetet teremtett, mintegy „helyzetbe hozta” az embert. Krisztus áldozataért örökösök vagyunk, a Lélek győz meg erről, munkálja és erősíti a hitet. Isten fiai vagyunk Krisztusban. Ez egy olyan státusz, ami nem változik, Őérte igaz ránk, mindenkire, aki csak benne hisz. Nem vagy szolga, hanem fiú, örökös vagy, élhetsz és létezhetsz úgy, mint egy örökös. Ennek az örökségnek egy része már itt a miénk: a megszabadított, megváltott élet gyümölcsei. És a másik része a mennyben lesz a miénk, akkor realizálódik teljes mértékben az örökség: az örök élet ajándékában.

Fontos kiemelni, hogy ez a szakasz nem jelenti az Ószövetség átlépését, mintha „azon már túl volnánk”. Az idő betelik, eljön a Fiú, de ez abban a mederben történik, ami Isten szövetségi rendje és terve. Ebben pedig nagy jelentősége van Isten törvényének. Ilyen értelemben nem lehet „túllenni” rajt.

3. A kiáltás: Abbá, Atyám!

A Szentlélek csodálatos munkája, ha Istent Atyának tudod szólítani! Ő tesz bizonyosságot bennünk erről, általa lehetünk Isten fiaivá.

Pál egészen egyértelműen fogalmaz: „...már nem vagy szolga...”. Világos, hogy ez semmilyen feltételekhez sincs kötve. Nincs folytatás, hogy „akkor leszel, ha...”. Krisztusban már nem vagy az. Nem kell félned, rettegned. Mert fiú vagy. Tisztelettel az Atya iránt, hálával, amit érted tett. De már nem kell rettegned. Amíg rettegsz Istentől, a haragjától, a kiszámíthatatlan, lesújtó erejétől, addig a szolgaság állapotában vagy. Hirdetem hát az evangéliumot, hogy az Atya magához fogadott, kiszabadított a rabszolgaságból. Megváltott, kiváltott és szabad vagy. Teljesen és valóságosan! Élhetsz a szabadsággal, élhetsz a fiúi identitásból.

Aki szolga, az nemcsak Istentől fél, de a másik embertől és magától is. A bizalmatlanság, gyanakvás, cinizmus és törvénykezés ott van jelen, ahol kiskorúságban, szolgálai állapotban vannak az emberek. Az egyformaságra

törekvés, az egységesítés ott erős, ahol magas a szorongás szint, ahol nehezen elhordozható az ismeretlentől való félelem. Ebből akar minket szabadságra vezetni a mi Urunk.

A fiúság állapota, a nagykorúság azonban el is tér az itt használt képtől. Míg valaki, ha egyszer nagykorú lett, nem lesz többé kiskorú (kivéve, ha cselekvőképességét elveszíti és gyámot rendelnek ki számára) – addig a Krisztusban élő ember megmaradhat, visszarendeződhet sajnos a kiskorú működésbe. Ez leginkább azt jelenti, hogy nem vállalja fel a fentebb említett harcot és megmarad a jól bevált sablonoknál, rutinoknál, megoldási módoknál. Erre a fiúi állapotra emlékeztetnie kell magát az embernek, ebben újat meg és hatalmaz fel, erősít meg Isten. Sőt, Isten népének is ez a dolga: egymást erősíteni, bátorítani és a lelki nagykorúság útján segíteni.

4. A nagykorúság kihívása

Mit jelent ez számunkra? Mit jelent nagykorúságban járni és ebben a fiúi identitásban létezni, amiről itt az apostol ír?

4.1. Nagykorú keresztyén

Az életutunkra nézve újra és újra szembe kell néznünk a kiskorúság és nagykorúság helyzeteivel. A valóságban nincs senki, aki teljesen nagykorú keresztyén lenne. Bizonyos helyzetekben, bizonyos életterületeken tudunk már nagykorúként működni és megerősödtünk és vannak helyzetek, amikor nem. Vannak emberek, kapcsolatok, ahol különösen nem vagyunk képesek a nagykorú működésre. Ennek része akár az ellentmondás képessége, Krisztus igazságának a felvállalása, vagy a vágyaink, indulataink visszatartásának a képessége, az egyedüllét képessége stb. Az utunk az, hogy a lényegben erősödjünk: az identitásunk alapjára: fiú vagy Krisztusban, gyermeke vagy az Atyának! A státuszunk ez. Ez ösztönözhet, hogy aszerint is éljünk. Nincs szükség tehát egymás megítélésére egy-egy kérdésben, de a szeretetteljes visszajelzésre, tükrözésre szükség van, hogy lehetőségünk legyen változni, növekedni.

Milyen kihívásai vannak a nagykorúságnak Krisztusban? Többek között a realitás elfogadása, miközben annak a gyakorlása, mit jelent a hit szemeivel látni. Sem földhözragadtnak, sem teljesen elrugaszkodottnak lenni. Szabadnak lenni az idealizálástól. Szabadnak lenni attól, hogy mindenki szeressen. Gyakorolni a felelősségvállalást és a segítségkérést is. A valahová tartozás és az egyedüllét elhordozása is ide tartozik. Akárcsak annak az ellentmondásosságnak az elhordozása, hogy egyrészt szeretnénk, ha felnőtként kezelnének, másrészt a kiskorúság vágyott állapotában is maradnánk, annak előnyeit élvezve.

4.2. Nagykorú gyülekezet, nagykorú egyház

Sajnos sok gyülekezeti közösség, egyház és vezető érdeke, hogy maradjanak kiskorúak a tagjai. Így egy rendszer sokkal könnyebben irányítható. Isten országa azonban, ami közöttünk van, Isten népe a nagykorúság, felelősségvállalás útján jár Krisztust követve. Ez részben hasonló csak az általános értelemben vett nagykorúsághoz. Itt ugyanis Krisztus felé a feltétlen engedelmesség és követés kell megmaradjon, ami önmagában a nagykorúság krízise. Isten népe az a hely, ahol ezzel együtt elhordozzuk egymást: nem mindenki tud a nagykorúságba lépni, vissza-visszacsúszik, sőt, lehet igazán (akár mentális sérülések miatt) nem tud teljesen felnőtté válni. Így hordozzuk el egymást, mert a végső cél nem a nagykorúság, hanem az evangélium hirdetése, a Krisztussal való élő kapcsolat, a benne való hit. Lehetünk különbözőek: lehet, hogy másként ragadjuk meg Isten szeretetét, máshogy gyógyulunk, máshol vannak a hangsúlyok. Amíg Krisztusban, a középpontban egyek tudunk lenni, addig igazából a többi marginális kérdés.

És itt van a nagykorúság egyik leglényegesebb pontja: az igazán fontos dolgokat tesszük a fókuszba. A többit nem nagyítjuk fel. Nem akarunk egyformává formálni mindenkit. Hanem Krisztus testének sokféleségét elfogadjuk.

Isten nagykorúságban élő népe sosem lesz teljesen homogén módon egyforma. Még a gondolkozásunk sem. Egy pont van, ahol református keresztyénként igazán egyek lehetünk itt a földön: ez pedig a sákramentum, az úrasztala. Az úrvacsorai közösség. A Lélek teremti és munkálja ezt is. Ahogy a fiúság tudatát, ismeretét, meggyőződését, hitét.

Munkálja mindezt bennünk, közöttünk is a mi Urunk!

Ámen!

Thoma László